

EU-Orientering

*Udgivet af LO-Kontoret i Bruxelles
nr.1 – 24. januar 2005*

Fagligt Europa tordner mod forslag om arbejdstid

**Det helt afgørende i EU's sociale lovgivning bliver angrebet,
mener generalsekretæren for de offentligt ansatte.
Parlamentariker ser mulighed for forlig**

De faglige organisationer i EU tordner mod et forslag fra EU-kommissionen til ændringer af de nuværende regler for arbejdstid i Europa. Forslaget er efter de store organisationers mening et alvorligt angreb på hele den europæiske sociale model.

- Det er første gang i EU's historie, at men med en formel beslutning vil udvande den sociale beskyttelse af lønmodtagerne, siger generalsekretæren for de offentlige ansatte i Europa, EPSU, Carola Fischbach-Pyttel.

Som leder for de offentligt ansatte hæfter hun sig først og fremmest ved de ændringer, forslaget lægger op til for ansatte, der med mellemrum bliver kaldt til deres arbejdsplads.

Brud på arbejdsmiljø

Står det til Kommissionen skal tilkaldevagter for fremtiden ikke tælle med som arbejdstid, selv om EF-domstolen to gange har slået fast, at arbejdstid omfatter tilkaldevagter. Kommissionen skelner mellem aktiv arbejdstid og inaktiv arbejdstid. I den inaktive tid er den ansatte ikke direkte i arbejde, selv om han eller hun opholder sig på arbejdspladsen, men

for eksempel kun er i beredskab. Den inaktive tid tæller ikke med som arbejdstid i Kommissionens oplæg.

Carola Fischbach-Pyttel påpeger, at tilkaldevagter på hospitaler oftest indgår i de normale arbejds-skift. Men vagterne er upopulære og bryder med hensigten om en sikker og sund arbejdsplads. På et hospital kan det også ramme patienterne.

Behov for fleksibilitet

- Men vagterne fører også til, at der er stor udskiftning af personalet i sundhedssektoren. Det koster også på budgettet, siger Carola Fischbach-Pyttel.

I den europæiske faglige sammenslutning, EFS, siger faglig sekretær Catelene Paschier, at det er mange andre sektorer end sundhedssektoren, der bliver ramt, som forslaget ligger.

Hun finder dog, at der kan være behov for en vis fleksibilitet i spørgsmålet om arbejdstid. Men det må være arbejdsmarkedets parter, der i så fald indgår aftaler.

- Som forslaget ligger nu, forringer det jo helt entydigt lønmodtagernes udgangspunkt for forhandling. Det er helt uacceptabelt, at Kommissionen griber ind på den måde, siger Catelene Passchier.....

.....I forslaget fra Kommissionen ligger også, at lande fortsat kan stå uden for reglerne, hvis arbejdsmarkedets parter indgår aftaler. Men hvor der ikke er aftaler som i Storbritannien, kan arbejdsgiverne indgå individuelle aftaler med de ansatte.

- På den måde opretholder man den situation, man har vi dag, hvor det er muligt for lande at smutte uden om reglerne. Det er helt uacceptabelt, siger Cateleone Passchier.

I dag er den maksimale arbejdstid på 48 timer om ugen beregnet over fire måneder. På den måde kan de ansatte arbejde mere i nogle uger og måneder, men skal så arbejde mindre end 48 timer i andre uger. Arbejdsmarkedets parter kan dog indgå aftaler, så perioden udstrækkes til et helt år.

I det ny forslag kan landene efter høring af arbejdsmarkedets parter fastsætte den såkaldte referenceperiode til et år. Cateleone Passchier finder, at det også her er arbejdsmarkedets parter, der bør have det afgørende ord.

Tror på forlig

Europa-Parlamentet behandler for tiden forslaget, der var oppe i parlamentets beskæftigelsesudvalg i sidste uge. Socialdemokraternes Ole Christensen siger, at også han er imod det nuværende forslag. Men han bemærker, at også

ministrene i Rådet i december opgav at nå til enighed om forslaget.

- Og i parlamentet er der stor modstand mod forslaget, som det ligger nu, siger Ole Christensen.

Han støtter et forslag, som det tidligere parlamentet kom med på eget initiativ. Det løser en lang række af de problemer, fagbevægelsen har med det nuværende forslag.

- Jeg tror, at ministrene nu venter og ser, hvad parlamentet spiller ud med. Og der tror jeg, at der stadig bliver flertal for, at vi ad åre komme af med landenes mulighed for at stå uden for reglerne, og at vi ikke accepterer, at arbejdsgiverne kan indgå individuelle aftaler med de ansatte, for det lægger et ensidigt pres på lønmodtagerne, siger Ole Christensen. Han er overbevist om, at der er flertal for, at længere arbejdstid ikke er den vej, der skal løse EU-landenes økonomiske problemer og problemer med konkurrenceevne.

- Det er jo helt hen i vejret, at vi skal til at arbejde mere. Det er ødelæggende for familielivet, og vi søger jo netop at få et bedre forhold mellem arbejds- og familieliv. Derfor tror jeg, at vi får et fornuftigt kompromis i parlamentet, og at det kan indgå i et kompromis blandt ministrene, siger Ole Christensen.

PM.

Fælles LO-DA-oplæg til EU-kommissionen

Aftaler mellem arbejdsmarkedets parter løser langt bedre Europas problemer end nye, bombastiske EU-love, mener både LO og Dansk Arbejdsgiverforening

Social dialog mellem arbejds-markedets parter. Aftaler mellem parterne fra for en række nye EU-direktiver og anden lovgivning. Det var budskabet, da LO's formand, Hans Jensen, og Dansk Arbejdsgiverforenings adm. dir. Jørn Neergaard Larsen torsdag mødte EU-kommissær Vladimir Spidla i Bruxelles. De danske parter orienterede på mødet kommissæren om den særlige danske model for arbejdsmarkeder, hvor mest muligt overlades til den sociale dialog mellem parterne.

- Vi opfordrede Kommissionen til at skabe en dialog med parterne og kommer frem med, hvad den mener, parterne kan løse. Det bør så lægge op til en dialog i de enkelte lande, sagde Hans Jensen efter mødet.

Jørn Neergaard Larsen påpegede, at Danmark opfylder langt hovedparten af de mål, EU har sat sig for Lissabon-processen. Ledigheden er blandt de laveste i Europa. Derfor mente han, at netop den danske model havde interesse for Kommissionen, der i begyndelsen af februar spiller ud med et oplæg til en midtvejsevaluering af Lissabon-processen. Siden følger en handlingsplan for hele arbejdsmarkedet.

- For os er det afgørende, at vi øger væksten i EU og løser strukturproblemer. I vor model ligger, at vi øger fleksibiliteten for virksomhederne, men bevarer en sikkerhed og tryghed for de ansatte, sagde Jørn Neergaard Larsen.

Tidligere på ugen kom det frem, at EU i sit oplæg til februar nedtoner hele det sociale område og arbejds-

markedspolitikken og også miljøet. Men de danske parter finder, at de forskellige politiske områder understøtter hinanden.

- Den ene søjle af politikken er en forudsætning for den anden, sagde Jørn Neergaard Larsen.

Hans Jensen fremhævede, at LO går ind for, at den fri bevægelighed i EU øges. Landenes mange undtagelser bør afskaffes. Men netop det kræver, at der er vækst og beskæftigelse i landene og ikke mindst i de nye lande. Ellers søger folk bort og lægger et pres på andre arbejdsmarkeder.

- Den fri bevægelighed kræver vækst og beskæftigelse i de nye lande, og det kræver en social dialog for at nå målene, sagde Hans Jensen.

Parterne advarede Kommissionen mod at komme med regler, der var rettet mod alle landene, der har forskellige problemer. For at løse dem kræver det forskellige metoder. Derfor støttede de danske parter, at hvert land gør mere ud af handlingsplaner for at forbedre beskæftigelsen og forpligter sig til at følge handlingsplanerne.

- Der bør være en model, så de enkelte lande hver især kan finde deres metode til at opfylde målene. Vi skal ikke have ens færdselsregler for enhver adfærd, sagde Jørn Neergaard Larsen.

PM.

Belgien får ny overenskomst

Øget fleksibilitet på det belgiske arbejdsmarked, men også også bedre sikring af ansatte ikke mindst ved større fyringer

Parterne på det belgiske arbejdsmarked indgik tirsdag en ny aftale for arbejdsmarkedet, der på nogle områder retter politikken ind efter EU's politik for vækst og job.

I aftalen hedder det blandt andet, at investeringerne i forskning og udvikling skal op på tre procent af nationalproduktet i år 2010. Netop det er et af målene i den såkaldte Lissabon-proces i EU. Men parterne er også enige om at satse yderligere på uddannelse og efteruddannelse, og det er også et af målene for EU-politikken.

Arbejdstid via lov

Parterne er også enige om ændringer af reglerne for arbejdstiden. Netop arbejdstiden diskuteres for tiden i EU, hvor Kommissionen foreslår mere fleksible regler end dem, der er fastlagt i et nuværende EU-direktiv. I forhandlingerne i Belgien var overtid en af de store knaster. Arbejdsgiverne krævede ændringer, så antallet ikke begrænsede sig til 65 timer om året og en overtidbetaling på 50 procent. Arbejdsgiverne får nu mulighed for at udvide overarbejdet til 130 timer om året under særlige betingelser.

De hidtidige regler for overarbejde ligger fast i en lov fra 1971. Regeringen, der var inddraget i parternes forhandlinger, lægger op til at kompensere for udgifterne gennem ændringer af skattelovene.

Forhandlingerne har været først i flere måneder og var længe blokeret på grund af uenighed om betalingerne. De faglige organisationer krævede en stigning i lønningerne på fem procent over to år, men arbejdsgiverne stod fast på, at de ikke måtte stige med over 4,3 procent. Resultatet blev 4,5 procent.

Generalsekretæren for den kristelige fagbevægelse, CSC, Josly Piette, hæfter sig ved, at regeringen også sætter penge af til en fond ved lukning af små og mellemstore virksomheder. Netop Belgien oplever en række lukninger af virksomheder, og de skaber især sociale problemer, når det er de mindre virksomheder, der blot smækker døren i. Men han beklager samtidig ifølge La Libre Belgique, at arbejdsgiverne får foræret store beløb i skattnedsættelser uden, at lønmodtagerne får noget tilsvarende.

Formanden for den socialistiske FGTB, André Mordant, hilser en fond for støtte til de handicappede på arbejdsmarkedet velkommen. Men ønskede flere penge til støtte ved virksomhedslukninger. Belgiens premierminister, Guy Verhofstadt, finder, at aftalen bevarer virksomhedernes konkurrenceevne og sikre freden på arbejdsmarkedet i to år. *PM.*

Krav til OK er vendt om

Arbejdsgiverne benytter tidens liberalistiske tendenser til at stille væsentlige krav ved overenskomstforhandlinger - en ny situation, mener belgisk sociolog

Overenskomstforhandlinger går helt nye tider i møde. Før var det lønmodtagerne, der stillede krav, og arbejdsgiverne, der gav indrømmelser. Nu er det hele vendt på hovedet, så arbejdsgiverne i stigende omfang er dem, der stiller krav.

- I hele spørgsmålet om arbejdstid er vi i dag i den situation, at det er arbejdsgiverne, der stiller krav, og lønmodtagerne, der tager stilling til dem. Før var det omvendt, siger professor ved det frie universitet i Bruxelles, Mateo Alaluf til den belgiske avis La Libre Belgique.

Til EU-Orientering siger Mateo Alaluf, at tendensen er den samme i stort set hele Europa, og at udviklingen er sket siden 1980'erne, da ledigheden steg. Lønmodtagerne og fagbevægelsen kom i defensiven. Mangelen på økonomisk vækst og debatten om den europæiske konkurrenceevne har i de senere år sat yderligere skub i tendensen og ændret det traditionelle billede af arbejdsgivere og lønmodtagere.

- Vi ser i stigende omfang, at arbejdsgiverne bliver ideologerne og lønmodtagerne de pragmatiske, siger Mateo Alaluf.

Lokale aftaler

Han ser det tydeligt i spørgsmålet om arbejdstiden, der er blevet kortere i overenskomster, mens den reelle, ugentlige arbejdstid stiger i flere lande. Det skyldes, at arbejdsgiverne på de enkelte virksomheder går til lønmodtagerne og foreslår længere arbejdsuger. En række overenskomster åbner direkte for, at arbejdsugen går ud over det, der er fastlagt som den normale.

- Og her ser vi stort set altid, at lønmodta

gerne er pragmatiske og løser det behov, virksomheden har for en længere arbejdsuge i nogen tid eller generelt. Men arbejdsgiverne må så betale ekstra for det. Nu ser vi, at arbejdsgiverne vil af med hele den tradition med at forhandle om de længere arbejdsuger og blot kunne diktere dem eller have dem fastlagt, så de ikke behøver at betale ekstra eller forhandle om dem, siger Mateo Alaluf.

De belgiske arbejdsgivere og lønmodtager forhandler har netop indgået nye overenskomster. Også her stillede arbejdsgiverne krav om mere fleksibilitet. Det skal bringe ledigheden ned og øge den belgiske konkurrenceevne. Men Mateo Alaluf påpeger, at selv om Belgien befinder sig i en gruppe af lande med en kort arbejdsuge, så er den reelle arbejdstid på niveau med den danske og finske og dermed i takt med lande, der har høj beskæftigelse og god konkurrenceevne og økonomi. Samtidig er en længere arbejdstid ikke ensbetydende med en øget konkurrenceevne. Når en lønmodtager arbejder ud over en vis tid, så falder præstationen. Netop derfor pressede arbejdsgiverne tidligere på for at åbne for deltidsarbejde. Folk, der arbejder kort tid, er således særligt produktive.

Det er helt andre spørgsmål, der spiller ind for konkurrenceevnen end arbejdstiden, mener Mateo Alaluf og peger især på gode infrastrukturer, kvalificeret arbejdskraft og et godt omkringliggende marked.

PM.

Dansk Forskningsdirektør: Den ene part er altid i offensiven

I dag er det arbejdsgiverne, der er i offensiven. Det er bestemt af økonomiske konjunkturer. Men fagbevægelsen har stadig muligheder, mener direktør for forskningsinstituttet ETUI, Henning Jørgensen

Arbejdsgiverne er nok i offensiven i dag. Det er købers marked, og arbejdsgiverne kan godt støttet af borgerlige regeringer i store dele af Europa ikke kun købe arbejdskraften billigt, men også stille større krav til måden, arbejdet bliver udført. Den danske direktør for det europæiske, faglige forskningsinstitut ETUI, professor Henning Jørgensen, er enig med den belgiske sociolog Meteo Alaluf på en række punkter (se artiklen ovenfor). Men Henning Jørgensen finder, at det altid har været sådan, at den ene af arbejdsmarkedets parter har haft mere medvind end den anden. I økonomisk gode tider var fagbevægelsen i offensiven, og i dårlige tider var det arbejdsgivernes tur.

- Det er dog i dag sådan, at hastigheden er forandret. Det går hurtigere med forandringerne og kravene til forandring, og her bliver arbejdsgiverne støttet af de borgerlige regeringer, siger Henning Jørgensen.

Hele globaliseringen spiller her ind. Verden bliver i større og større omfang et marked, og dermed bliver der også konkurrence om arbejdet. Men også den debat mener Henning Jørgensen ikke kun står i sort og hvidt. Der er mange nuancer.

- Vi ser det i udflytningerne, der koster arbejdspladser. Men virksomheder flytter ikke kun til Kina for at få varer produceret billigt og sendt tilbage igen. De investerer

for at trænge ind på et nyt marked. Derfor er det ikke kun et spørgsmål om at have en defensiv strategi for fagbevægelsen over for udflytninger, siger Henning Jørgensen.

Han påpeger, at nok betyder udflytningerne, at arbejdspladser lukker. Men andre opstår netop, fordi virksomhederne trænger ind på nye markeder.

- Som en hovedregel kan vi sige, at hver gang vi taber arbejdspladser på udflytninger, vinder vi samtidig andre på lang sigt ved, at de nye markeder blomster op. Derfor skal vi betragte den ny udvikling dynamisk, siger Henning Jørgensen. De nye arbejdspladser er imidlertid anderledes end de gamle. Det er oftest job, der kræver mere uddannelse og viden. Derfor finder Henning Jørgensen, at fagbevægelsen selvfølgelig skal forsvare job, men også gå ind i kampen for de nye job. I den kamp må den lægge en fremadrettet strategi sammen med andre parter og også det politiske system.

De nye overenskomster i Belgien indeholder penge til omskoling og støtte, når virksomheder lukker (se artiklen ovenfor).

- Der skal hjælp til, at folk får nye job. Men i hele denne proces må det offentlige også hjælpe med uddannelse og bidrage til, at arbejdsmarkedet lettere tilpasser sig nye forhold.....

.....Det kræver forhandlede løsninger med alle parter, siger Henning Jørgensen. Så selv om fagbevægelsen bliver stillet over for en række krav som ændringer af arbejdstid og også i nogle tilfælde sikkerheden i ansættelsen, så mener Henning Jørgensen, at fagbevægelsen i hele den proces også har noget at byde på, fordi arbejdsgiverne trods alt stadig er afhængige af en motiveret og

velkvalificeret arbejdskraft og politikerne ligeså.

- Alle har brug for den fremadrettede strategi, så den ene part ikke bare vinder over den anden, for så er alle tabere i det lange løb. Vi skal ind på en konstruktion, hvor alle parter vinder på løsningerne, og her er skandinaviske erfaringer betydningsfulde, siger Henning Jørgensen. *PM.*

Ukraine tættere på EU

Den nyindsatte ukrainske præsident ønsker en plads i EU, men EU-kommissionen åbner i første omgang kun for tættere samarbejde

- Vor vej til fremtiden, er det forenede Europas vej. Vor plads er i den europæiske union.

Så klart udtrykte Ukraines præsident, Viktor Jusjtjenko, sig, efter han søndag formelt blev indsat i embedet. Jusjtjenko påpegede, at Ukraine er med i den europæiske civilisation og ikke ønsker at være en stødpudezone mellem øst og vest, mellem Europa og Rusland.

Men Viktor Jusjtjenko får næppe sin drøm om et EU-medlemskab opfyldt i de første mange år. På Europa-Parlamentets seneste samling sagde den slovenske EU-kommissær, Janez Potocnik, at et ukrainsk medlemskab ikke er på dagsordenen. Det skete, efter parlamentets største gruppe, PPE, meldte ud, at den kristelige-konservative gruppe ønskede, at EU gik i gang med indledende undersøgelser for en senere optagelse.

EU-kommissionen arbejder i stedet ud fra den nabopolitik, der er vedtaget for samarbejdet med de lande, der støder op til unionen. EU sætter nabopolitikken op i et højere gear og har udarbejdet et 10-punkts program for samarbejdet med Ukraine, som er sendt til EU's 25 medlemslande. Planen lægger blandt andet op til, at

Ukraine får en lettere adgang til det europæiske marked, og at det bliver lettere at bevæge sig mellem EU og Ukraine. Planen kommer op på et møde mellem EU og Ukraine den 26. februar.

I Europa-Parlamentet kritiserede en række medlemmer planen, som de fandt for perspektivløs. Formanden for parlamentets udenrigsudvalg, tyskeren Elmar Brok, PPE, sagde, at det nu gjaldt om at overbevise ukrainerne om, at det var værd at rette kursen mod vest. Derfor var det ikke nok med en almindelig handlingsplan. Janez Potocnik understregede dog, at Kommissionen med sit oplæg ikke lukkede døren for Ukraine. *PM.*

EU-kommissionen vil lette indvandring

Europa har brug for kvalificeret arbejdskraft, mener EU-kommissionen, der vil lette indvandring for visse grupper

EU-kommissionen kom i forrige uge med et oplæg til diskussion om at lette indvandringen for særlige grupper af lønmodtagere og selvstændige, som det europæiske arbejdsmarked antages at have brug for. En såkaldt grøn bog lægger op til, at EU får en mere fælles syn på at åbne for indvandring af økonomiske grunde. Viceformand i Kommissionen Franco Frattini påpegede ved fremlæggelsen, at det er et ømtåleligt område, Kommissionen giver sig i lag med. Derfor spiller Kommissionen ud med et oplæg til diskussion i første omgang og ikke et egentligt forslag til en politik.

- Denne gang vender vi bunden i vejret i stedet for at komme med et forslag oppefra og vil først høre alle relevante parter synspunkter, sagde Franco Frattini. Han erkendte, at der er forskellige holdninger til den økonomiske indvandring i medlemsstaterne, fagbevægelserne, Europa-Parlamentet og blandt andre relevante parter. Derfor får alle mulighed for at spille ind med forslag og holdninger.

Vil lukke smuthuller

Kommissionen kom i 2001 med et forslag til direktiv, der fik en krank skæbne. Ministrene i rådet var imod. Især Tyskland modsatte sig, at EU fik magt over landene i det spil. Tyskerne er stadig modstandere. I debatten om et program for de kommende års politik får tyskerne især støtte af Danmark, Østrig, Slovakiet og Estland. Den generelle opfattelse blandt ministrene er, at EU bør koncentrere sig om en politik for den illegale indvandring frem for nye syn på en legal.

Men på et møde i november åbnede ministrene for, at Kommissionen gik videre med en plan også for den legale

indvandring.

Kommissionen har skelet til amerikanske ordninger med såkaldte grønne kort, der giver adgang for fremmede, hvis de besidder særlige kundskaber, der er behov for på det amerikanske arbejdsmarked. Et springende punkt i den kommende EU-debat ventes at blive, om fremmede får ret til indvandring, uden de først har underskrevet en arbejdskontrakt.

Mens EU lægger op til en debat om veluddannedes muligheder for job i EU, søger fattige afrikanere stadig efter smuthuller til Europa. Vejen går ofte over Marokko, der nu beder EU om hjælp. Marokkos konge, Mohammed VI, besøgte i sidste uge Spanien og sagde her ifølge spansk presse, at Marokko lider lige så meget som EU af den illegale indvandring. Problemet er, at afrikanere kommer fra syd til Marokko for herfra at flygte til Spanien. Marokko bliver dermed en slags opbevaringssted, indtil de økonomiske flygtninge for held til at komme videre.

Men for mange ender den videre flugt tragisk. Ifølge menneskeretsorganisationer omkom 500 flygtninge sidste år, fordi turen over Middelhavet mislykkedes.

Marokko ønsker flere midler fra EU til at stoppe flygtningestrømmen sydfra. *PM.*

Job deler regioner i EU

De enkelte EU-lande oplever vidt forskellig udvikling i beskæftigelse og erhverv. Selv i de mindre lande er der stor forskel på beskæftigelsen i de forskellige regioner, viser en ny opgørelse fra Eurostat. I Belgien er beskæftigelse oppe på 66,5 procent i Brabant-regionen i det hollandsk talende Flandern, men nede på 52,1 procent i den fransktalende Hainaut-region. I Tjekkiet er beskæftigelsen oppe på 72 procent i hovedstaden Prag, men mede på 59,2 i Moravskoslezsko-regionen. Opgørelsen understreger dermed, at der er behov for en regionalpolitik både inden for EU og i de enkelte lande. 11 af de 21 regioner i EU, der har en beskæftigelse på over 75 procent, ligger i Storbritannien. Danmark er med i gruppen ligesom fire regioner i Holland, to i Finland og tre i Sverige. Netop de lande er også dem, der i EU bliver rost for at leve op til målene i den såkaldte Lissabonproces eller være tættest på. For Finland gælder, at landet også lå i top i den nyligt udkomne Pisa-rapport fra OECD om

skoleelevers kundskaber og i undersøgelser af landenes satsning på forskning og udvikling.

Men opgørelsen viser også, at forskellene er store i lande, der har regioner med høj beskæftigelse. I Finland er beskæftigelsen oppe på 77,6 procent i Åland, men nede på 59,9 procent i Itä-Suomi. Italien oplever den helt store forskel på det moderne, industrialiserede nord, hvor beskæftigelsen er på 71 procent i Bolzano og Syditalien, hvor beskæftigelsen er nede på 41,9 procent på Sicilien. Regioner med høj beskæftigelse har typisk få arbejdspladser inden for industrien. Det gælder i Finland for Åland, hvor kun 15,3 procent har job i den sektor. Men i Itä-Suomi har hele 42,6 procent af de beskæftigede et arbejde i industrien. Industrien vejer stadig tungt i de nye lande. I Ungarn er beskæftigelsen i den sektor over 50 procent i seks ud af syv regioner, i Slovakiet er det i tre ud af fire. I tre regioner i Ungarn tegner industrien sig for over 70 procent af jobbene. *PM.*

På vej mod kompromis om vækst- og stabilitetspagt

Det luxembourgiske EU-formandskab fastholder pagtens krav, men åbner for fortolkninger, mens den tyske kansler Schröder finder, pagten er for stram

Trods skarp kritik fra den tyske kansler Gerhard Schröder tror Luxembourgs premier- og finansminister Jean-Claude Juncker på et kompromis om EU's vækst- og stabilitetspagt på topmødet i midten af marts. Jean-Claude Juncker sagde efter EU-finansministrenes seneste møde, at yderpunkterne i holdningen til pagten var

kommet nærmere hinanden på det særlige møde for euro-landene, og at han nu troede, der var gode chancer for et forlig. Før mødet kom den tyske kansler Gerhard Schröder imidlertid med et skarpt angreb på pagten. I en artikel i det britiske dagblad Financial Times skrev kansleren, at pagten var for stram og tvang landene ..

... til at føre en så stram budgetpolitik, at det ramte vækst og beskæftigelse og dermed hele økonomien.

Gerhard Schröder gik også imod, at euro-landene blev straffet for at føre en aktiv arbejdsmarkedspolitik og vedtage strukturelle reformer, hvis landene dermed overskred kravet om at holde budgetterne inden for tre procent af nationalproduktet. Schröder tog også landenes betalinger til EU op. Tyskland er den store giver til EU, og kansleren fandt, at lande, der bidrager væsentligt til EU's økonomi, bør behandles mere lempelig, hvis der kommer i konflikt med pagtens stramme kriterier. Kansleren mente desuden, at det i kritikken af Tysklands brud på pagten burde tælle med, at regeringen bruger store beløb på genopbygningen af det tidligere DDR.

Kritikken er helt på linje med det oplæg, formanden for det europæiske socialdemokrati, Poul Nyrup Rasmussen tidligere er kommet med. Også Poul Nyrup Rasmussen finder, at pagten er for stram.

- Den bør være mere fleksibel. Den skal fremme vækst og ikke kun sikre stabilitet, siger Poul Nyrup Rasmussen.

Jean-Claude Juncker afviste efter finansministrenes møde at gå i detaljer om det kompromis, han øjnede muligheden for. Men Juncker har slået fast, at han ikke ønsker egentlige ændringer af selve teksten i pagten. Det betyder, at regeringerne får påtale, hvis de har underskud på regnskabet på over tre procent af nationalproduktet.

Forslag om at slette en række udgifter fra beregningerne får ikke Jean-Claude Junckers umiddelbare støtte. Han har tidligere slået fast, at ideen er umulig at håndtere. Nogle regeringer ønskede forskning og udvikling trukket fra, andre uforudsete udgifter til forsvaret eller udgifter til forbedring af infrastrukturen og nogle udgifter til EU's budget.

Men premierministeren ser derimod venteligere på muligheden for at bruge lidt flere penge i krisetider og færre i økonomiske velmagtsdage. *PM.*

Frygt for tysk ledighed

Tysk økonomisk vismand finder, at der skal tages større hensyn til ledigheden i den økonomiske politik

Den tyske ledighed nåede sidste år op på det næsthøjeste niveau siden 2 verdenskrig og ventes at stige yderligere i år. I december steg ledigheden til knap 4,5 millioner, og analytikere frygter ifølge Financial Times, at antallet af ledige når op på 5 millioner i løbet af 2005.

De nye ledighedstal kommer samtidig med, at en ny arbejdsmarkedsreform træder i kraft fra nytår. Den stiller yderligere krav til de ledige om at søge arbejde langt fra deres hjem og inden for fag, der ligger langt fra deres tidligere

arbejdsfelter og lønninger. Efter et års ledighed mister de arbejdsløse retten til penge fra arbejdsløshedsforsikringen og ryger over i socialsystemet.

Et yderligere incitament til at presse de ledige i arbejde er, at arbejdsløse ikke får støtte, hvis deres partner har en indkomst over et vist niveau. Reformen blev i efteråret mødt med protester især i den østlige del af Tyskland, hvor ledigheden er størst. Men regeringen stod fast på, at kun reformer på arbejdsmarkedet vendte

den negative økonomiske udvikling og skabt nye job.

I forrige uge sagde den tyske arbejdsgiverformand, Dieter Hundt, imidlertid på baggrund af de nye ledighedstal, at der er behov for yderligere reformer for at styrke økonomien.

Professor Peter Bofinger fra universitetet i Würzburg mener til gengæld, at regeringen går den forkerte vej. Peter Bofinger, der er en af de tyske økonomiske vismænd, siger til Financial Times, at regeringen sætter den økonomiske udvikling i stå. Folk sparer op til krisetider i stedet for at bruge pengene på forbrug og dermed skabe job.

Peter Bofinger finder, at den tyske økonomi adskiller sig fra for eksempel den danske og irske ved, at udenrigshandelen er forholdsvis beskeden. Dermed er det den indenlandske efterspørgsel, der sætter gang i hjulene og

ikke en øger eksport.

- Problemet er, at vi har al for megen fokus på den eksterne efterspørgsel, siger Peter Bofinger til bladet.

Han peger på, at kun Japan har lavere lønstigninger end Tyskland af alle OECD-landene. Derfor har folk mindre og mindre at købe varer for. I lighed med den europæiske fagbevægelse anbefaler Peter Bofinger derfor, at lønpolitikken kommer ind på gamle spor, hvor den bliver sat i forhold til udviklingen i produktiviteten og inflationen.

- For de mindre konkurrencedygtige lande i euro-zonen vil det stadig betyde moderate lønstigninger. Men Tyskland vil blive langt bedre stillet, og de forbedringer af konkurrenceevnen, som er slået igennem i de senere år, vil fortsætte, siger Peter Bofinger til bladet. *PM.*

EU-Orientering udgives af LO-Kontoret i Bruxelles.

Adresse: LO-DK-office, Bld. du Roi Albert II, 5/24

B-1210 Bruxelles. tel. 00-32-2-2040690 - fax: 00-32-2-2035657

Redaktion: Peder Munch